

Doniyor Kitobi — Bir yuz oltmish yettinchi qism

Payg'ambarona bashoratni talqin etish: Doniyor 11:10 va undan keyingilarning tarixiy hamda bashoratli ahamiyatini ochib berish

Jeff Pippenger

2024-03-30

Doniyor kitobining o'n birinchi bobidagi qirqinchi oyat nihoya zamonida, 1798-yilda boshlanadi; o'sha vaqtda janub shohining qo'li bilan shimol shohiga halokatli yarasi yetkaziladi. Bu tarix miloddan avvalgi 246-yilda Ptolemeyning shimoliy saltanat ustidan qasos olishi bilan, shuningdek, 1798-yilda Napoleonchi Fransiyaning papani asir etishi bilan timsollangan edi. To'qqizinchi oyatda janub shohi Misrga qaytganidan so'ng, o'ninchi oyat shimol shohi janub shohiga qarshi javob hujumini boshlashini ko'rsatadi.

Shunday qilib, janub shohi o'z shohligiga kirib boradi va o'z yurtiga qaytadi. Ammo uning o'g'illari junbushga kelib, ko'p sonli ulkan qo'shinlarni to'playdilar; ulardan biri, albatta, kelib, toshib o'tadi va bosib o'tadi; so'ng u yana qaytib, hatto uning qal'asigacha junbushga keladi. Doniyor 11:9, 10.

O'ninchi oyatni bajo keltirgan tarix haqidagi Uriya Smitning sharhini ko'rib chiqishdan oldin, "toshib o'tadi va o'tib ketadi" degan ifodaga e'tibor qaratamiz. Bu tarzda tarjima qilingan ibroniycha ibora qirqinchi oyatda ham "toshadi va ustidan o'tadi" deb tarjima qilingan. Bu asli ibroniy matnda aynan bir xil iboradir. U Muqaddas Yozuvlarda yana faqat bitta boshqa joyda uchraydi.

U Yahudodan o'tadi; toshib, oshib o'tadi; bo'yingacha yetib keladi; va uning qanotlarining yoyilishi sening yurtingning kengligini to'ldiradi, ey Immanuil. Ishayo 8:8.

Doniyor kitobining o'n birinchi bobi, o'ninchi oyati va qirqinchi oyatida, so'ng yana Ishayo kitobining sakkizinchi bobi, sakkizinchi oyatida ayni bir xil ibroniycha ibora uch xil tarzda tarjima qilingan bo'lsa-da, ular bir xil ma'noni anglatadi. Iboraning oxirgi so'zi — ibroniycha "abar" so'zi — o'ninchi oyatda "kesib o'tmoq", qirqinchi oyatda "oshib o'tmoq", Ishayoda esa "ustidan o'tmoq" tarzida ifodalangan. Bu uchala murojaatning har birida ma'no mohiyatan bir xil, biroq Ishayoda bu murojaatlar o'rtasida yana boshqa bir bashoratli bog'liqlik ham mavjud.

Ishayodagi bu oyat Ossuriya shohi Yahudoni zabt etib, Quddusga kelganida amalga oshdi, biroq u shaharning o'zini hech qachon zabt etmadi. U "bo'yinga qadar" ko'tarildi, ammo "bosh"ni hech qachon zabt etmadi. Aynan shu bashoratning o'zida Ishayo "bosh" nimani anglatishining bashoratli timsolini bayon qiladi va "bosh"ni saltanatning poytaxti sifatida belgilaydi; shuningdek, saltanatning shohi ham "bosh"dir. U bashoratli haqiqatning ikkita guvohini keltiradiki, bosh — bu shoh ham, saltanat hamdir; so'ngra yashirin tarzda shuni bildiradiki, agar bashoratni o'rganuvchi bu haqiqatni qabul qilmasa va tushunmasa, u mustahkam bo'lmaydi. Bu sirli oyat xuddi o'sha bashoratning bir qismidirki, unda shimol shohi toshib o'tib, oshib o'tishi, ammo faqat "bo'yinga qadar" yetishi aniqlab ko'rsatilgan.

Chunki Suriyaning boshi Damashqdir, Damashqning boshi esa Rezindir; oltmish besh yil ichida Efrayim xalq bo'lmaydigan darajada chilparchin bo'lur. Efrayimning boshi Samariyadir, Samariyaning boshi esa Remalyoning o'g'lidir. Agar sizlar ishonmasangiz, albatta mustahkam turmaysizlar. Ishayo 7:8, 9.

Suriya xalqining “boshi” uning poytaxt shahri — “Damashq” edi, “Damashq”ning (poytaxt shaharning) “boshi” esa Suriya shohi “Ratsin” edi. Shuningdek, Efrayim xalqining “boshi” uning poytaxt shahri — “Samariya” edi, “Samariya”ning (poytaxt shaharning) “boshi” esa Samariya shohi “Remaliyahning o'g'li” (Pekax) edi. Xuddi o'sha bashoratning keyingi bobida, sakkizinchi oyatda, Ossuriya shohi Sanxariv Quddusni qurshab oldi va sakkizinchi oyatda uning Quddusni qurshab olishi bo'yingacha yetib kelish deb ifodalanadi.

Shohning ham shohini va shoh xalqining poytaxtini ifodalovchi “bosh”ning bashoratli timsolini ikki guvoh asosida bayon etuvchi yettinchi va sakkizinchi oyatlar, Isroilning shimoliy va janubiy shohliklariga qarshi bo'lgan ikki ming besh yuz yigirma yillik har ikkala bashoratning boshlanish nuqtasini belgilab beruvchi oltmish besh yillik bashoratdir. Shuning uchun bu nihoyatda murakkab oyatdir, chunki u Doniyorning o'n birinchi bobi o'ninchi va qirqinchi oyatlari bilan bog'lanadi; ularning ikkalasi ham Ishayo sakkizinchi bobining sakkizinchi oyatida shimol shohi bo'lgan Sanxarivning janubiy shohlik bo'lgan Yahudoga hujum qilgani kabi, janubiy shohga hujum qilayotgan shimoliy shoh bilan bog'liq to'qnashuvlarni ham ko'rsatadi.

Shimol va janub podshohlarining bu to'qnashuvlarini bir-biriga bog'laydigan kalit — “bosh” hamda “toshib o'tish va o'tib ketish”dir. O'n birinchi bobning o'ninchi oyatida shimol podshohi janub podshohiga qarshi javob zarbasi berganida, u jangda g'alaba qozonadi, biroq “bosh”ni qoldiradi, chunki u janub podshohining “qal'asi”ga “keladi, toshib o'tadi va o'tib ketadi.” O'ninchi oyatdagi tarix shimol podshohining janub podshohi ustidan qozongan g'alabasini ifodalaydi, ammo u Misrga (qal'aga), poytaxtga — “bosh”ga kirmaydi.

Janubdagi podshoh ilgari yettinchi va sakkizinchi oyatlarda shimoldagi podshohni mag'lub etganida, u “shimol podshohining qal'asiga kirib borib”, “ustun kelgan” va asirlarni “Misrga” “olib ketgan” edi. Shimol podshohining qasoskorona g'alabasida esa u Misrga kirib bormadi; shu tariqa, 1989-yilda Sovet Ittifoqi supurib tashlanganida, Rossiya — uning poytaxti, ya'ni uning boshi — tik qolganini timsollaydi. “Agar ishonmasangizlar, albatta mustahkam turmaysizlar.” O'n birinchi va o'n ikkinchi oyatlarda janub podshohi sifatida tasvirlangan Rossiyadirki, qadimda Rafiya bo'lgan, bugun esa Ukraina bo'lgan chegara o'lkasidagi jangda g'alaba qozonadi.

“10-OYAT. Ammo uning o'g'illari g'azabga kelib, ulkan qo'shinlar to'dasini to'playdilar; va ulardan biri albatta kelib, toshib o'tadi va o'tib ketadi; so'ng u qaytib kelib, hatto uning qal'asigacha jangga otlanadi.”

“Bu oyatning birinchi qismi ko'plikda o'g'illar haqida so'zlaydi; oxirgi qismi esa birlikda bir kishi haqida. Salavk Kallinikning o'g'illari Salavk Keraun va Antioxus Magnus edi. Ularning ikkalasi ham otalari va o'z yurtlari ishini oqlash hamda qasosini olish vazifasiga g'ayrat bilan kirishdilar. Ulardan kattasi Salavk avval taxtni egalladi. U otasining hukmronliklarini qaytarib olish uchun katta bir olomon qo'shdi; biroq u tanasi va mulki jihatidan ham zaif va qo'rqqoq bir

shahzoda bo‘lib, puldan mahrum, qo‘shinini itoatda ushlab tura olmaydigan edi; shuning uchun u sharmandali ikki yoki uch yillik hukmronlikdan so‘ng o‘zining ikki sarkardasi tomonidan zaharlab o‘ldirildi. Shundan keyin uning qobiliyatliroq ukasi Antioxus Magnus podshoh deb e‘lon qilindi; u qo‘shin boshqaruvini o‘z zimmasiga olib, Salavkiyani qayta egalladi va Suriyani qaytarib oldi; ayrim joylarga sulh orqali, boshqalariga esa qurol kuchi bilan egalik qildi. Shundan so‘ng sulh tuzildi; unda har ikki tomon tinchlik haqida muzokara olib borar, ayni paytda urushga tayyorlanar edi; undan keyin Antioxus qaytib kelib, jangda Misr sarkardasi Nikolay ustidan g‘alaba qozondi va Misrning o‘ziga bostirib kirish fikrini ham ko‘ngliga tugdi. Ana shu, albatta, toshib o‘tadigan va o‘tib ketadigan ‘bir’ kishidir.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 253.

1989-yilda Sovet Ittifoqining qulashi “oxirzamon vaqti”ni belgiladi, va oyatdagi ikki o‘g‘il Reygan hamda birinchi Bushning ikki yo‘lbelgisini ifodalaydi. 1798-yildagi “oxirzamon vaqti”dan boshlab, ya‘ni Doniyor 11-bobning qirqinchi oyati boshlangan nuqtadan e‘tiboran, Rim fohishasi unutilgan, chunki u, Izabel sifatida, Samariyada ortda qoladi, uning eri Axab esa Karmil tog‘ida Ilyosga murojaat qiladi. U yashiringan edi, biroq yashirin ravishda iplarni tortib turardi, xuddi Birinchi jahon urushi va Ikkinchi jahon urushi davrida bo‘lgani kabi. Uning eri janub shohiga qarshi uning vakil qo‘shinidir. U 1989-yilda javob zarbasi berganida, u, shimol shohi sifatida, aravalar, kemalar va otliqlarni olib keldi.

Oxirzamon vaqtida janub shohi unga qarshi turtki beradi; shimol shohi esa aravalar, otliqlar va ko‘plab kemalar bilan unga qarshi dovuldek bostirib keladi; u mamlakatlarga kirib, toshib o‘tadi va o‘tib ketadi. Doniyor 11:40.

Qasos olishda uning vakili “kemalar” orqali ifodalanadi, bu iqtisodiy qudratni anglatadi, hamda “jang aravalari va otliqlar” orqali, bu esa harbiy qudratni bildiradi. Harbiy qudrat va iqtisodiy qudrat oxirgi kunlar haqidagi bashoratlarda Amerika Qo‘shma Shtatlarining ikki bashoratli xususiyatidir, chunki Amerika Qo‘shma Shtatlari Izebelga sajda qilmaydiganlarga oldi-sotdi qilishni taqiqlaydi, va agar ular hanuz Izebelning hokimiyat belgisi bo‘lgan tamg‘asini rad etsalar, o‘limga mahkum qilinadilar. 1989-yilda Sovet Ittifoqining parchalanishiga olib kelgan narsa papalik bilan hamkorlikda ishga solingan Amerika Qo‘shma Shtatlarining iqtisodiy qudrati va harbiy kuchi edi, garchi Rossiya saqlanib qolgan bo‘lsa ham.

Doniyor kitobining o‘n birinchi bobidagi o‘ninchi oyatni amalga oshirgan tarix, 1989-yildagi oxirzamonni aniqlab beradigan qirqinchi oyatning ikkinchi qismi tarixida takrorlanadi. Oltinchi oyatdan to‘qqizinchi oyatgacha bo‘lgan tarix, qirqinchi oyatning birinchi qismida aniqlangan oxirzamonga olib kelgan tarixni ifodalaydi. Doniyor kitobining o‘n birinchi bobidagi beshinchi oyatdan o‘ninchi oyatgacha bo‘lgan oyatlar Doniyor 11:40 dagi tarixni mukammal tarzda tasvirlaydi, chunki opa White qayd etganidek, “Doniyorning o‘n birinchi bobida amalga oshgan tarixning ko‘p qismi takrorlanadi.”

Doniyor kitobining o‘n birinchi bobidagi birinchi to‘rtta oyat oxirgi kunlarda “oxirzamon” paytida ikki shoxli xalqning ikkinchi shohi bo‘lgan Kirni aniqlab beradi. Oxirgi kunlardagi “oxirzamon” 1989 yil edi, va Kir bilan ifodalangan ikkinchi prezident bashoratli bir ketma-ketlikni o‘rnatadiki, bu bashorat talabasi 1989 yildan keyingi oltinchi prezidentgacha sanashiga imkon beradi; u eng

boy prezident bo‘ladi va globalist ajdar kuchlarini — ular dunyodagi globalistlar bo‘ladimi yoki Qo‘shma Shtatlardagilar bo‘ladimi — qo‘zg‘atadi (uyg‘otadi). So‘ng o‘sha bashoratli tarix Muqaddas Kitob bashoratidagi yettinchi shohlikka, ya‘ni Birlashgan Millatlar Tashkilotining o‘n shohiga o‘tadi va uning asosiy hamda birinchi shohini Iskandar Zulqarnayn bilan ifodalangan holda aniqlaydi (“Insonlar Jangchisi” ma‘nosida), shuningdek, insoniyatning sinov muddati yakunida Islomning to‘rt shamoli to‘liq qo‘yib yuborilganda, uning shohligining yakuniy parchalanishini ham ko‘rsatadi.

So‘ngra beshinchi oyatdan to‘qqizinchi oyatgacha bo‘lgan oyatlar 538-yilda papalikning taxtga o‘rnatilishidan oldingi davr bilan ifodalangan tarixni tasvirlaydi, chunki avvalo shimol podshohiga aylanishi kerak bo‘lgan kuch, keyinchalik shimol podshohi sifatida o‘rnatilgan Selevk kabi, uchta jug‘rofiy to‘siqni yengib o‘tishi lozim. Shundan keyin, o‘ttiz besh haqiqiy yil bilan ifodalangan uch yarim yil davomida shimol podshohi hukmronlik qildi, janub podshohi esa uning qal‘asiga kirib, uni asir oldi; keyinchalik u Misrda otdan yiqilib halok bo‘ldi. Shunday qilib, bu oyatlar 1798-yilda oxirzamon paytida yakunlangan tarixni ko‘rsatadi.

O‘ninchi oyat 1989 yildagi oxirzamon tarixini aniqlaydi va beshinchi oyatdan to‘qqizinchi oyatgacha bo‘lgan oyatlar bilan birgalikda, ular qirqinchi oyat tarixini ifodalaydi; xuddi shuningdek, o‘ttizinchi oyatdan o‘ttiz oltinchi oyatgacha bo‘lgan oyatlar tarixi ham shuni ifodalaydi. Shuning uchun, birinchi oyatdan o‘ninchi oyatgacha, satr ustiga satr tarzida, ikkita bashoratli chiziq mavjud. Birinchisi oltinchi va yettinchi shohliklarning rahbarlariga taalluqlidir, garchi oltinchi shohlikning oltinchi va eng boy prezidenti bilan yettinchi shohlik o‘rtasida bo‘shliq mavjud bo‘lsa ham.

Ikkinchi qator uch to‘siqning olib tashlanishi tarixini, shimol shohining hukmronlik qilgan davrini hamda 1798-yilda kimning chetlatilganini va 1989-yilgacha bo‘lgan davrni, shuningdek avvalgi qatorda Kir tomonidan ifodalangan ikkinchi prezidentni qamrab oladi.

O‘n birinchi va o‘n ikkinchi oyatlar tarixning uchinchi bir yo‘nalishini ifodalaydi; u ikkinchi oyatdagi boy prezidentdan keyin, ammo 1989-yilda oxirat zamoni chog‘ida Sovet Ittifoqining qulashidan so‘ng bir paytda va o‘n oltinchi oyatda tasvirlanganidek, Qo‘shma Shtatlarda yakshanba qonunidan oldinroq sodir bo‘ladi.

1989-yildagi oxirzamon vaqtdan keyingi tarix, birinchi qatorda, 2016-yildan boshlab globalistlarni qo‘zg‘atadigan oltinchi va eng boy prezidentgacha olib boriladi. Ikkinchi qatorda esa, bashoratli tarix 1989-yilgacha olib boriladi. O‘n birinchi va o‘n ikkinchi oyatlardagi Raphia jangi (“Chegara chizig‘i”), o‘n uchinchi oyatdan oldin keladi; o‘sha yerda yaqinda mag‘lub bo‘lgan shimol shohi o‘z qo‘shinini tiklaydi va so‘ng, o‘n oltinchi oyatdagi yakshanba qonunidan sal oldin, janub shohini mag‘lub etadi. O‘n uchinchi oyatdagi shimol shohining vakil qudrati, 1989-yildan yakshanba qonunigacha hukmronlik qiladigan sakkiz prezidentning oxirgisidir. Demak, o‘n uchinchi oyat yettitasidan bo‘lgan sakkizinchi prezidentning saylovi vaqtida yoki undan keyin sodir bo‘lishi kerak. O‘n birinchi va o‘n ikkinchi oyatlar oltinchi, eng boy prezidentdan sal oldin boshlanadi va, ehtimol, o‘sha ayni prezidentning saylovidan sal oldin tugaydi; u yettitadan bo‘lgan sakkizinchiga aylanadi va o‘n uchinchidan o‘n beshinchi oyatlargacha bo‘lgan vakillik urushining

uchinchi jangida g'alaba qozonadi.

O'n birinchi va o'n ikkinchi oyatlardagi janub shohining javob zarbasi, o'ninchi oyatda janub shohi uchragan mag'lubiyatga javobdir. O'ninchi oyat 1989-yilda shimol shohining g'alabasini ko'rsatadi; bu g'alaba Amerika Qo'shma Shtatlari va Vatikan o'rtasidagi maxfiy ittifoq orqali yuzaga kelgan edi. Shimoliy lashkar uchun bu g'alaba vakolatli urushning birinchi jangi edi. Qadimda amalga oshgan so'zma-so'z qizg'in urush oxirgi kunlarda vakolatli urushni oldindan ifodalagan edi; shu bois o'n birinchi va o'n ikkinchi oyatlardagi g'alaba vakolatli urushlarning ikkinchi jangida janub shohining g'alabasi bo'ladi.

O'ninchi oyatdan o'n beshinchi oyatgacha uchta jang bor, va ularning barchasi qadim zamonlarda tom ma'nodagi qizg'in urushlar orqali amalga oshgan, biroq ular oxirgi kunlardagi vakillik urushlaridagi uchta jangni ifodalaydi. Birinchi jang 1989-yilda maxfiy ittifoq bo'lgan mahluq va soxta payg'ambar tomonidan, ajdahoga qarshi qo'lga kiritildi. Vakillik urushlarining ikkinchi jangi janub shohining ateistik ajdaho qudrati tomonidan, papa va uning vakil qo'shinining ittifoqiga qarshi yutib olinadi. Vakillik urushlarining uchinchi jangi esa, o'n uchinchi oyatdan o'n beshinchi oyatgacha tasvirlanganidek, shimol shohining vakil qo'shini tomonidan yutib olinadi.

Payg'ambarlik nuqtayi nazaridan, uchta qizg'in jahon urushi, uchta vakillik urushi bo'lib, ular uchta jangdan tashkil topgan, hamda Islomning uchta voyining urushi mavjud. Shuningdek, Fuqarolar urushi va Inqilobiy urush ham bor. Vakillik urushlarining ikkinchi jangi hozir "Chegara chizig'i" bo'lgan Ukrainada davom etmoqda; bu Raphia orqali ifodalanadi, u esa o'n birinchi va o'n ikkinchi oyatlar tarixda ilk bor amalga oshgan paytda janub shohi bilan shimol shohi o'rtasidagi chegara chizig'i bo'lgan.

Aynan o'sha paytda, Ukrainadagi vakillik urushlarining ikkinchi jangi amalga oshirilayotgan bir vaqtda, Islomning ulug'vor yurtga qarshi uch hujumidan ikkinchisi ham sodir bo'lmoqda. Uchinchi voyaning birinchi hujumi 2001-yil 11-sentabrda yetib keldi va yuz qirq to'rt mingning muhrlanishi boshlandi. Muhrlanish davri Qo'shma Shtatlarda tez orada keladigan yakshanba qonuni bilan nihoyasiga yetadi; o'shanda uchinchi voyaning Islom'i Qo'shma Shtatlarga yana bir bor zarba beradi. Birinchi va oxirgi zarbalar birdir, va ularning ikkalasi ham Vahiy kitobining o'n sakkizinchi bobidagi farishtaning ovozi belgilaydi; bu esa, ayni paytda, uchinchi farishtaning ovozidir, yettinchi karnayning chalinishidir va uchinchi voyaning o'zidir.

Ana shu ikki hujumning o'rtasida — ya'ni ikki ovoznining, yettinchi karnay sadosining o'rtasida — uchinchi voyga mansub Islom 2023-yil 7-oktabrda zamonaviy ma'naviy ulug'vor yurtga emas, balki qadimgi so'zma-so'z ulug'vor yurtga hujum qildi.

O'shanda boshlangan urush endi aynan o'n birinchi va o'n ikkinchi oyatlarda tasvirlangan Rofiya janggi sodir bo'lgan hududning o'zida davom etmoqda. G'azo sektori Yahudoning janubiy shohligi bilan Misr o'rtasidagi chegara chizig'idir. 2023-yil 7-oktabr boshqa g'ildiraklar ichidagi bir g'ildirak bo'lib, isyonni, ya'ni ibroniy alifbosidagi o'n uchinchi harfni bildiradi; u birinchi va oxirgi harflar bilan birga "haqiqat" so'zini hosil qiladi.

Uchinchi voyaning Islomidan ulugʻvor yurtga qilingan ikkinchi hujum 2023-yil 7-oktabrda sodir boʻldi va u aynan qadimgi Raphia janggi sodir boʻlgan hududda, oʻn birinchi va oʻn ikkinchi oyatlarning bajo boʻlishi sifatida yuz berdi. Ulugʻvor yurtga qilingan ikkinchi hujum, bashoratli geografik ramziylik orqali, Ukrainadagi urush bilan ifodalangan vakillik urushlarining ikkinchi jangi bilan bogʻlangan.

Satrma-satr, hozir Ukrainada (Chegaradosh yurt) davom etayotgan vositachi urushlarning ikkinchi jangi uchinchi voy karnayining ikkinchi sadosini (2023-yil 7-oktabr) oʻz ichiga oladi; bu hodisa bir yuz qirq toʻrt mingning muhrlanishining yakuniy davrida amalga oshadi. Oʻsha muhrlanish tajribasi Doniyor tomonidan oʻninchi bobda tasvirlangan: u yigirma bir kunlik motam davridan soʻng “marah” vahiyini koʻradi; bu esa koʻchada oʻlik yotgan ikki paygʻambarning uch yarim kuniga tengdir. Vahiy “oxirgi kunlarda Xudoning xalqining boshiga nima tushishi kerakligi”ning bayoni sifatida talqin qilingan.

Muhrlovchi haqiqat boʻlgan Hiddekel daryosi haqidagi vahiy orqali ifodalangan haqiqat oʻn birinchi oyatdan oʻn beshinchi oyatgacha boʻlgan bashoratli tarixda bajo keltiriladi. Bu 1989-yilda boshlanadigan qirqinchi oyatning tarixi boʻlib, qirq birinchi oyatgacha va tez orada keladigan yakshanba qonunigacha davom etadi. Bu ikkinchi oyatda tilga olingan oltinchi, eng boy prezidentning tarixi boʻlib, uchinchi oyatda qayd etilgan “Buyuk Iskandar”ning yettinchi shohligigacha ifodalanadi.

2014-yilda vositachi urushlarning ikkinchi jangining boshlanishi bilan boshlangan va undan keyin 2015-yilda eng boy prezidentning oʻz kompaniyasini boshlashi bilan davom etgan tarix — qirqinchi oyatdagi, 1989-yildan qirq birinchi oyatdagi Yakshanba qonunigacha boʻlgan boʻsh oraliqdir; u, shuningdek, ikkinchi oyatdagi oltinchi, eng boy prezidentdan tortib yettinchi shohlikkacha boʻlgan boʻsh oraliq hamdir. Bu tarix Vahiyning oʻn sakkizinchi bobidagi birinchi ovoz bilan 2001-yil 11-sentyabrda boshlangan va Vahiyning oʻn birinchi bobidagi buyuk zilzila soatida ikkinchi ovoz bilan yakunlanadi. Bu tarix, shuningdek, Hizqiyol tomonidan oʻn ikkinchi bobda koʻrsatilgan, har bir vahiy amalga oshadigan tarix davridir. Oʻsha vaqt oraligʻi — bir yuz qirq toʻrt mingning muhrlanish vaqtidir. Xudoning xalqining muqaddas qilinishi Uning Kalomi orqali amalga oshiriladi.

Ularni Oʻz haqiqating bilan muqaddas qilgin: Sening kaloming haqiqatdir. Yuhanno 17:17.

Biz bu tadqiqotni keyingi maqolada davom ettiramiz.

“Bu vahiy Hizqiyoga uning fikri xira va gʻamgin oldindan sezishlar bilan toʻlgan bir paytda berildi. U ota-bobolarining yurti xarob boʻlib yotganini koʻrdi. Bir vaqtlar odamlar bilan toʻla boʻlgan shahar endi aholi yashamaydigan holga kelgan edi. Quvonch sadosi va hamd qoʻshigʻi endi uning devorlari orasida eshitilmas edi. Paygʻambarning oʻzi esa cheksiz shuhratparastlik va vahshiy shafqatsizlik hukm surgan begona yurtida musofir edi. Insoniy zulm va nohaqlikdan koʻrganlari hamda eshitganlari uning jonini iztirobga soldi, va u kechayu kunduz qattiq qaygʻurdi. Ammo Kebar daryosi boʻyida uning oldida namoyon etilgan ajoyib ramzlar unga yer yuzidagi hukmdorlarnikidan qudratliroq boʻlgan hukmron Quadratni ochib berdi. Ossuriya va Bobilning magʻrur hamda shafqatsiz podshohlari ustida rahm-shafqat va haqiqat Xudosi

taxtda o'tirar edi.

Payg'ambarga shunday chalkashlik ichida bo'lib tuyulgan g'ildiraksimon murakkabliklar cheksiz Qo'lning rahbarligi ostida edi. Unga bu g'ildiraklarni harakatga keltirib, yo'naltiruvchi sifatida ochib berilgan Xudoning Ruhi chalkashlikdan uyg'unlikni yuzaga chiqardi; shu tariqa butun dunyo Uning nazorati ostida edi. Ulug'langan mavjudotlarning son-sanoqsiz ming-minglari Uning so'zi bilan yovuz odamlarning qudrati va siyosatini jilovlashga hamda O'ziga sodiq bo'lganlarga yaxshilik keltirishga tayyor turar edi.

"Xuddi shunday, Xudo sevikli Yuhannoga kelgusi asrlar uchun jamoat tarixini ochib bermiqchi bo'lganida, unga Najotkorning O'z xalqiga bo'lgan qiziqishi va g'amxo'rligiga ishonch hosil qilish uchun, yetti jamoatning ramzi bo'lgan shamdonlar orasida yurayotgan, 'Inson O'g'liga o'xshash Bir Zot'ni namoyon qildi. Yuhannoga jamoatning yer yuzidagi hokimiyatlar bilan bo'ladigan oxirgi buyuk kurashlari ko'rsatilgan paytda, unga sodiqlarning yakuniy g'alabasi va najotini ham ko'rishga ijozat berildi. U jamoatni mahluq va uning surati bilan o'linga olib boruvchi to'qnashuvga kiritilganini va o'sha mahluqqa sajda qilish o'lim tahdidi ostida majburiy etilganini ko'rdi. Ammo u jangning tutuni va shovqinidan nariga boqib, Sion tog'ida Qo'zi bilan birga turgan bir jamoani ko'rdi; ularda mahluqning tamg'asi o'rniga, 'Otaning ismi peshonalariga yozilgan' edi. Yana u 'mahluq va uning surati, va uning tamg'asi, va uning ismining soni ustidan g'alaba qozonganlarni, Xudoning arfalarini tutgan holda, shisha dengiz ustida turganini' ko'rdi va ular Muso hamda Qo'zining qo'shig'ini kuylayotgan edilar."

"Bu saboqlar bizning manfaatimiz uchundir. Imonimizni Xudoga mahkam bog'lashimiz kerak, chunki oldimizda insonlarning jonini sinovdan o'tkazadigan bir vaqt turibdi. Masih Zaytun tog'ida O'zining ikkinchi kelishidan oldin yuz berishi kerak bo'lgan dahshatli hukmlarni bayon qilib dedi: 'Urushlar va urush xabarlarini eshitasizlar'. 'Millat millatga, saltanat saltanatga qarshi ko'tariladi; turli joylarda ocharchiliklar, o'latlar va zilzilalar bo'ladi. Bularning hammasi dard-alamlarning boshlanishidir'. Bu bashoratlar Quddusning vayron qilinishida qisman amalga oshgan bo'lsa-da, ular eng bevosita tarzda oxirgi kunlarga taalluqlidir."

"Biz buyuk va tantanavor voqealar bo'sag'asida turibmiz. Bashorat tez sur'at bilan amalga oshmoqda. Rabb eshik oldidadir. Yaqinda oldimizda barcha tiriklar uchun nihoyatda ulkan qiziqish uyg'otadigan bir davr ochiladi. O'tmishdagi bahslar yana jonlantiriladi; yangi bahslar paydo bo'ladi. Dunyoimizda yuz beradigan manzaralar hali hatto tasavvur ham qilinmagan. Shayton insoniy vositalar orqali ish olib bormoqda. Konstitutsiyani o'zgartirish va yakshanbaga rioya etishni majburiy qiladigan qonunni ta'minlash uchun sa'y-harakat qilayotganlar buning natijasi qanday bo'lishini juda oz darajada anglaydilar. Inqiroz esa ayni boshimizga kelib qolgan."

"Ammo bu buyuk tanglikda Xudoning xizmatkorlari o'zlariga ishonmasliklari kerak. Ishayoga, Hizqiyoga va Yuhannoga berilgan vahiyalarda osmon yer yuzida sodir bo'layotgan voqealar bilan naqadar yaqin bog'langanini hamda Unga sodiq bo'lganlar uchun Xudoning g'amxo'rligi naqadar buyuk ekanini ko'ramiz. Dunyo Hukmdorsiz emas. Kelajak voqealarining dasturi Rabbiiy qo'lidadir. Osmon Saltanati Oliy Zotining qo'lida xalqlarning taqdiri ham, O'z

jamoatining ishlari ham turibdi.” Testimonies, 5-jild, 752, 753.